
SOFTWARE TECHNOLOGIES IN ACCOUNTING AND ANALYSIS IN MODERN COMPANIES

Vladimir Kostić

Academy of Applied Technical and Preschool Studies Vranje Department, Serbia,
vladimir.kostic@akademijanis.edu.rs

Abstract: In this paper, the authors address the issue of finding optimal solutions for modern companies to use information technology in accounting and analysis. A classification of information technology was made in relation to its use and different scope of work. Information dating from 2021 about the most popular programs used to improve accounting and analytical processes in companies of various sizes has been updated. The aim of the work is to discover the available information technologies for the needs of small, medium and large companies operating in modern conditions. In his paper, the author uses the methods of systematization, comparison, and statistical analysis. An analysis of the research results on the frequency of Internet search queries related to the use of information and, in this context, technologies made it possible to determine the most popular software products worldwide. The paper pointed out the problem of using accounting and analysis software. The authors found that accounting software contains functions such as input, processing and output. Accountants can scan paper documents and process files electronically. Companies communicate with each other and exchange documents faster and easier. Electronic business has contributed to reducing the number of errors during data entry. Computers, servers, the Internet, wireless and personal digital devices have forever changed the way of life for both ordinary people and business in companies. Traditional business and production suddenly became crucially improved thanks to software packages. Accounting itself has seen tremendous progress due to the growth of information technology. Accounting software automates the work that used to be done with the burden of paper and paper books. Software packages contain a whole range of specialized functions, but also a generic program that adapts to the moment of business. Depending on their size, companies choose accounting programs the complexity of which will depend on the operation and the number of users accessing the system. Companies have resource planning systems. Accounting services have thrived because information technology has enabled them to do their jobs faster and more efficiently. Thanks to information technologies, management has easier access to information technologies. The time required for presentations is reduced. Computerized accounting systems made it possible to monitor and record financial transactions. All statements of a financial nature are translated into computer systems that can quickly and efficiently present individual transactions and then them into financial reports. The functionality of calculations and financial reports has been increased. Graphing software is much faster and more accurate in creating graphs as representations of financial statements. Documents are easier to update, images to process and store, thus reducing the costs.

Keywords: information technologies, cloud services, automation, accounting and financial analysis.

SOFTVERSKJE TEHNOLOGIJE U RAČUNOVODSTVU I ANALIZI U SAVREMENIM KOMPANIJAMA

Vladimir Kostić

Akademija tehničko – vaspitačkih strukovnih studija Niš, Odsek Vranje, Srbija
vladimir.kostic@akademijanis.edu.rs

Apstrakt: U ovom radu autori se bave pitanjem pronalaženja optimalnih rešenja za korišćenje informacione tehnologije računovodstva i analize u savremenim kompanijama. Učinjena je klasifikacija informacione tehnologije u vezi sa njihovom upotrebom i različitim obimom poslova. Azurirane su informacije iz 2021. godine o najpopularnijim programima koji se koriste za poboljšanje računovodstveno-analitičkih procesa u preduzećima raznih veličina. Cilj rada je da se otkrije dostupnost informacionih tehnologija za potrebe malih, srednjih i velikih preduzeća koja posluju u savremenim uslovima. Autor u radu koristi metode sistematizacije, komparacije, kao i statističke analize. Analiza rezultata istraživanja o učestalosti upita za internet pretragu u vezi sa korišćenjem informacija i u tom kontekstu tehnologija koje su omogućile da se odrede najpopularniji softveri proizvoda širom sveta. U radu je ukazano na problem korišćenja softvera za računovodstvo i analizu. On je utvrdio da računovodstveni softver sadrži funkcije kao što su ulaz, obrada i izlaz. Računovođe mogu skenirati papirna dokumenta i elektronski obraditi datoteke. Kompanije komuniciraju međusobno i brže i lakše razmenjuju

dokumenta. Elektronsko poslovanje je doprinelo da se smanji broj grešaka prilikom unosa podataka. Računari, serveri, internet, bežični i lični digitalni uređaji zauvek su promenili način života kako kod običnih ljudi tako i obavljajući poslova u kompanijama. Tradicionalno poslovanje i proizvodnja najednom su postali ključno unapređeni zahvaljujući softverskim paketima. Samo računovodstvo je doživelo ogroman napredak usled rasta informacione tehnologije. Računovodstveni softver automatizuje rad sa balastom papira i papirnih knjiga. Softverski paketi sadrže čitavu lepezu specijalizovanih funkcija ali i generičkim programom koji se prilagođava trenutku poslovanja. Kompanije u zavisnosti od svoje veličine biraju računovodstvene programe čija će kompleksnost zavistiti od operacije i broja korisnika koji pristupaju sistemu. Kompanije raspolažu sistemima planiranja resursa. Računovodstvene službe su napredovale jer im je informaciona tehnologija omogućila da brže i efikasnije obavljaju svoje poslove. Menadžment zahvaljujući informacionim tehnologijama lakše pristupa informacionim tehnologijama. Skraćuje se vreme potrebno za prezentacije. Kopjuterizovani računovodstveni sistemi su omogućili praćenje i evidentiranje finansijskih transakcija. Svi iskazi finansijske prirode su prevedeni u računarske sisteme koji mogu brzo i efikasno predstaviti pojedinačne transakcije a njih u finansijski izveštaj. Povećana je funkcionalnost obračuna i finansijskih izveštaja. Grafički softveri mnogo brže i preciznije izrađuju grafikone kao prikaz finansijskih izveštaja. Dokumenta se lakše ažuriraju slike obrađuju, skladište i čuvaju, čime se smanjuju troškovi.

Ključne reči: informacione tehnologije, cloud usluge, automatizacija, računovodstvo i finansijska analiza.

1. UVOD

Nema značajnijeg ekonomskog časopisa gde se ne ukazuje na trendove globalnog ekonomskog pada koji je došao kao rezultat pandemije COVID-19 i od 2020. godine Ukrajinskog rata. Znamo da se predviđao oporavak od COVIDA do kraja 2021. Međutim, sa razbuktavanjem rata u Ukrajini sve je teže dati bilo kakvu prognozu. Uprkos takvim izgledima tržište softvera za računovodstvo i finansijsku analizu odoleva. U stvari rast softvera za računovodstvo je brži od rasta ukupnog tržišta softvera, jer su pandemija i sada rat u Ukrajini štetili razvoju opšteg procesa informatizacije. Sa druge strane, upotreba automatizacije računovodstva i analitičkih procesa stvara osnovu za formiranje novih softverskih proizvoda koji će biti prilagođeni potrebama različitih kompanija u različitim zemljama i delovima sveta. Proučavanje tehnologije računovodstva i analize savremenih kompanija daje mogućnost da se izvrši relativno kvalitetna procena trenutnog stanja softvera i identifikuju njegove prednosti, slabosti i uopšte karakteristične osobine. Kao rezultat svega toga je pomoć u korišćenju softverskih proizvoda, odnosno određivanje koji su softveri pogodniji za poslovanje preduzeća koja uvode nove pristupe u organizaciji, proizvodnji i prodaji. Softveri za računovodstvo i analizu ulaze na tržište kao potreba korporacija ali i modernih malih inovativnih preduzeća.

Za vreme pandemije COVID 19 iz poznatih razloga veliki broj preduzeća izgradilo je svoj sopstveni operativni model i ponudilo zaposlenima kako bi radili na daljinu od kuće. Nešto slično se događa i za vreme ukrajinskog rata. Mnogi Rusi i Ukrajinci bežeći od rata zahvaljujući informacionim znanjima i operativnim modelima iz inostranstva radili su na daljinu. Sa druge strane računovođe i finansijski analitičari tražili su odgovarajuća rešenja koja će olakšati pristup poslovnoj i finansijskoj evidenciji. Digitalna tehnologija predstavlja paradigmu za inteligentne i inovativne tehnologije kao što su internet stvari veštačka inteligencija i cloud računarstvo (Pornaphatrachakorn, Kalasidhu, 2021).

Računovodstvena rešenja zasnovana na cloud-u su najvažnija inovacija. Tržište karakteriše veliki broj prodavaca koji koriste računovodstvena rešenja kao osnovu za svoje proizvode. Cloud u stvari nudi koristi od niskih troškova. U suštini, tržište je veoma dinamično. Mnogi startup-ovi gube konkuretsku borbu. To je najčešće zbog loše prodaje, ponude, nedovoljno dobre usluge, nerazumne cene itd. Danas su mnogi naučnici i praktičari dokazali da računovodstveni softver ima veliki uticaj na poboljšanje poslovne efikasnosti.

2. RAČUNOVODSTVENE TRANSAKCIJE

Softveri se koriste za registraciju pravilne računovodstvene transakcije. On vodi evidenciju o ulazu i izlazu tokova novca. Tako tačne i isplative operacije kao i uštede vremena doprinose rastućoj potražnji za računovodstvenim softverom među preduzetnicima i računovođama. Međutim, računovodstvene transakcije su u velikoj meri složene i uvek postoji rizik od greške naročito kada znamo da preduzeća kupuju prilagođena rešenja za poboljšanje svoje funkcionalnosti. Drugim rečima rizik je povezan sa ljudskim faktorom.

Najsavremenije tehnologije ne utiču pozitivno samo na računovodstvo već i na čitavu nacionalnu ekonomiju. Tako, "razvoj tehnologija unutar nacionalne ekonomije omogućuje primjenu znanja, utiče na tehničko unapređenje poslovanja poduzeća te osigurava inovativnost toga gospodarstva". (Aralica, 2022). Računovodstveni softver može da se nosi sa izveštajem. Interakcija između informacionih tehnologija i savremenih preduzeća su kompleksne. Kompleksnost čini veliki broj faktora poput organizacione strukture, operativnih standarda, korporativne kulture, okruženja i stila upravljanja (Orlova&Udovik, 2012). Na razvoj informacionih sistema utiču sledeći faktori: 1)

potreba da se dobiju tačnije i detaljnije informacije o poslovnim procesima u preduzeću; 2) faktor međusobnih kontakata sa zaposlenima od kojih zavisi sprovođenje poslovnih procesa; 3) faktor analize strukture informacija; 4) faktor tehnološkog tržišta i proučavanja posebnosti formiranja informacionih tehnologija u odnosu na tržište i potrebe (Oguy, 2011). Prema Svetskom ekonomskom forumu i Insead-u izvršeno je ocenjivanje nivoa upotrebe informacionih tehnologija u računovodstvu i finansijama korporacija od 1 do 7 poena. Tako je Island dobio najveći broj bodova zauzevši prvo mesto po rejtingu informacija računovodstvenih i finansijskih procesa sa 6,2 poena, a SAD Japan i Norveška dobili su 6,1 poen. (Baller, Dutta & Lanvin, 2016). U uslovima pandemije i posle toga ukrajinskog rata došlo je do mnogih promena na tržištu tako da mnoge kompanije odlučuju da smanje troškove informisanja u toku poslovnog procesa. Smanjuju se i troškovi za marketinška istraživanja za 44% za prodaju tehnologije za 39%, za informacione sisteme koji služe za interakciju između poslovnih učesnika za 38%, podrški informacionim tehnologijama za 36%, za menadžment i organizacione procese za 33%, za softvere koji se odnose na zapošljavanje 22%. Za softvere za analizu i računovodstvo za 21%. U ovoj anketi učestvovalo je 2168 ispitanika (TrustRadius, 2020). U uslovima tektorskih poremećaja izazvanih pandemijom i ratom kompanije su primorane da biraju jeftinije softvere ili da pređu na sveobuhvatne računovodstvene sisteme što će im omogućiti da upravljaju svim poslovnim procesima. Sve se to čini u cilju optimiziranja troškova. Softverski proizvodi za računovodstvo i analizu mogu biti veliki i integrisani proizvodi, proizvodi srednje integracije i one koji se odnose na lokalna rešenja. Lokalna rešenja i pored toga što ne pružaju integrisane usluge upravljanja i automatizacije svih poslovnih procesa uspešno se nose sa određenim računovodstvenim problemima u preduzećima. Međutim, niska cena i lakoća implementacije su prednost ovakvog sistema pa se za vreme krize kakva je danas kompanije odlučuju za tu varijantu. Što se tiče srednjih integrisanih sistema oni zahtevaju dokumentaciju i ne pokrivaju sve vrste delatnosti preduzeća. Sa druge strane, veliki sistemi su napredni i veoma složeni ali omogućuju automatizaciju računovodstva i izveštavanja na svim nivoima i sa mogućnošću ukazivanja na problematična područja na koja treba da obratimo pažnju. Svejedno oko 90% svih preduzeća u svetu koristi lokalna rešenja i srednje integrisane sisteme. Kupci posećuju sajtove sa softverima, aktivno proučavaju tržište i pokušavaju da identifikuju prednosti različitih softverskih rešenja. Proučavanje proizvoda od strane kupaca ima dvosmeran karakter jer i prodavci žele da se upoznaju sa mišljenjem kupaca. Kupci u svemu ovome konsultuju svoje računovođe o njihovim potrebama sa čime su upoznati i menadžeri kompanije. Prilikom odlučivanja o implementaciji softverskog proizvoda neophodno je da se istraži njegova isplativost. Zato je potrebno da se unapred zna cena softvera i troškovi u vezi sa njegovom implementacijom i radom. Pored činjenice da je značajno poboljšan nivo automatizacije rada određenih softvera za računovođe i finansijske analitičare nema mnogo kompanija koje prelaze na nove tehnologije nastavljajući da koriste tradicionalne softverske proizvode (ICAEW, 2023). Što se tiče softvera za računovodstvo i analizu sistem mora da podržava ne samo jezik već i pravne računovodstvene i standarde izveštavanja uz to da ima sistem ažuriranja koji se primenjuje nakon zakonskih promena. Mora da postoji kvalifikovani tim koji je mobilan i u stanju je da korisnicima sistema unutar određene zemlje bude na usluzi. Često su uputstva potrebna i javljaju se kao važan faktor budući da svi korisnici softvera ne znaju strane jezike ili ih nedovoljno poznaju. Sistem bi morao da bude fleksibilan pošto se koristi više godina fleksibilnost se odnosi na promene računovodstvenog i poreskog zakonodavstva kao i na promene u organizaciji proizvodnje i uopšte strukture preduzeća. Zato arhitektura preduzeća mora da zadovolji potrebe preduzeća. To podrazumeva mogućnost skladištenja podataka i ažuriranje aplikacija za komuniciranje sa klijentima. Hardverska platforma mora da radi na bilo kom računaru što će sprečiti neprijatnosti od problema sa implementacijom softvera na svim nivoima. Često je u javnosti bilo reči o tome hoće li savremene aplikacije u potpunosti istisnuti čoveka iz računovodstva, javnost je po tom pitanju podeljena. Tradicionalisti smatraju da računovodstvo ne može bez ljudskog faktora dok oni modernijih shvatanja imaju suprotan pogled. (Blagojević, Stevanović & Vikarić, 2021) Bez obzira na krizu savremeno korporativno upravljanje se ne može zamisliti bez novih informacionih tehnologija koje će pomagati menadžmentu da obezbedi efikasan rad kompanija. Zato savremene kompanije naručuju sisteme za automatizaciju poslovnih procesa kao i za sopstvene potrebe što je najefikasniji metod korišćenja informacionih tehnologija. S tim što se tako troškovi uvećavaju. Razvoj pojedinačnih informacionih tehnologija najčešće traje više od jedne decenije. Da bi se procenila isplativost takve investicije moraju se uporediti troškovi sa budućim benefitima koji se tiču troškova rada, povećanja produktivnosti, poslovne aktivnosti, smanjenja zaliha itd. Intenzivni poslovni globalni procesi su uslovili neophodnost korišćenja savremenih informacionih tehnologija za računovodstvo i analizu. Digitalno računovodstvo i analiza počeli su da se razvijaju davnih 90-tih godina. Digitalna revolucija još uvek traje i oblikuje računovodstvo i reviziju. Digitalizacija zauzima značajno mesto u interesovanju kako profesionalnih računovođa, tako i studenata i profesorima na univerzitetima. (Kruskopf, Lobbas, Meinander, Söderling, Martikainen, Lehner, 2020).

Od tada tehnologija u oblasti računovodstva i analize je evoluirala u novi format računarske platforme usluge u cloud-u kao i Big Data. Vodeće računovodstvene organizacije poput ACCA i ICAEW veruju da upotreba cloud-a i modernih tehnologija će značajno unaprediti automatizaciju rada za računovođe i finansijske analitičare. Međutim,

problemi sa ekonomskom krizom svetske privrede i stalnim ratovima učinili su da korišćenje cloud servisa i uopšte napredne tehnologije je u padu pošto preduzetnici ne žele da troše novac za najnovija rešenja pa samim tim ni računovodstveni stručnjaci ne pokazuju preteranu želju za tehnološkim promenama. Uostalom prelazak sa postojećih platformi na nove obično nije moguć bez prekvalifikacije osoblja što iziskuje nova davanja, odnosno trošenje vremena i resursa što je često nepremostiva prepreka za mala i srednja preduzeća (Hawker, 2018).

3. SOFTVERSKI ALATI U RAČUNOVODSTVENOM PROCESU

Svaki dobar računovođa morao bi da se upozna sa softverskim alatima koji će mu pomoći u obavljanju računovodstvenih funkcija. To je jedan od načina da poslovanje bude efikasnije. Računovodstveni softver sadrži funkcije kao što su ulaz obrada i izlaz. Funkcije računovodstvenog sistema se obavljaju u okviru jednog softvera. Živimo u vremenu kada se postojeći poreski zakoni često menjaju stoga o ručnoj pripremi poreza u savremeno doba ne može biti reči. Zato i postoji softver za pripremu koji je dostupan svim kompanijama. Zahvaljujući pomenutom softveru mogu se izvršiti složeni obračuni i to vremenski u kratkom roku. Informaciona tehnologija pomaže i kod revizije tako da danas postoje revizorski softverski paketi. Softver za bilans omogućava revizorima da unesu radni probni bilans, zatim da rukuju svim vrstama unosa prilagođavanja i automatskog izračunavanja kako bi se uradio probni saldo. Obrada teksta je takođe kreiranje, uređivanje, ispravljanje, skladištenje itd. Kao i štampanje tekstualnih podataka. Računovođe koriste softver za obradu teksta za prepmu izveštaja. Sa druge strane, grafika se može pripremiti pomoću grafičkog softvera. Danas revizori i računovođe koriste grafički softver za izradu grafikona u finansijskim izveštajima. Zatim softver omogućuje obrađivanje slike. Znamo da je skladištenje i sređivanje papirnih oblika dokumenata spor i mukotrpan posao uz to i skup. U zemljama koje su još uvek nedovoljno razvijene usvajanje informacionih tehnologija je proces koji dugo traje. Ono što donekle može ubrzati taj proces su strane direktne investicije. Nerazvijenima su konkretno potrebni egzogeni faktori odnosno strane firme kako bi svoj informacioni i tehnološki sektor podigli na viši nivo. Njihovo poslovanje je ključno za razvoj informacionog društva i digitalne ekonomije, jer oni proizvode tehnologije, pružaju prateće usluge i podršku za njihovu difuziju (Mitrović&Manić, 2020).

To znači da računovođe mogu skenirati papirna dokumenta i elektronski obraditi datoteke. Ta vrsta računovodstva se oslobađa balasta papira i papirnih dokumenata što će reći da se posao odvija elektronski. Kompanije ekonomskom razmenom podataka brže i tačnije komuniciraju i međusobno razmenjuju dokumenta. Kompjuterizovana mreža ima široke mogućnosti, na primer, za razmenu naloga, različite kupovine i čuvanje računa elektronski u obliku slika. Kompanije mogu da se povezuju s bankama preko sistema EFT-a . Tako se omogućava preduzećima plaćanje elektronskim putem. Ovaj i slični njemu sistemi doveli su do automatizacije računovodstvenog informacionog sistema. Zahvaljujući takvim tehnološki naprednim alatima mogu se obavljati više računovodstvenih funkcija što povećava efikasnost posla i smanjuje troškove. Računovodstveni softveri pomažu računovođama i vlasnicima preduzeća da stvore futurističku sliku istog i kreiraju ekonomske prognoze prodaje. Zahvaljujući elektronskom poslovanju smanjuje se broj grešaka prilikom unosa podataka kada se isti posao obavlja ručno. Računovodstveni softveri unapređuju računovodstvo malih preduzeća jer su softverski paketi obično osnovni programi (pogodni za neračunovođe). Tako se omogućava menadžerima i vlasnicima da završe ili prekontrolišu tradicionalne računovodstvene funkcije bez mnogo formalne obuke ili tehničkog znanja.

4. UPRAVLJANJE TEHNOLOGIJOM

Napredak u informacionoj tehnologiji nigde nije tako dobro vidljiv kao u industriji javnog računovodstva. Ono je pretrpelo na prelazu milenijuma opsežne i brze promene. Još na početku promena softver za reviziju i aplikacije za razmenu znanja predstavljale su u ovoj oblasti korak od sedam milja. Automatizacija revizorskih zadataka učinila je reviziju preciznim i daleko bržim poslom. Promenjena je struktura čitavih revizorskih timova, razmena znanja je bila brža, vidljivija i značajna. Ljudski resursi su postali efikasniji. Sa druge strane, kada je u pitanju upravljanje tehnologijom one su opsežne ali u isto vreme nisu ograničene samo na procese, računarski softver, informacioni sistem, računarski hardver, programske jezike itd. Ukratko sve pobrojano bilo da se svodi na podatke ili pružene informacije, percipirano znanje, multimedijalne distribucije spada u informacione tehnologije. Upravljanje tehnologijom je nezamislivo bez aplikacija, projektovanja složenih računarskih mreža, baza podataka. Tu sada dolaze do izražaja profesionalci koji se uključuju u upravljanje podacima, umrežavanje računarskog hardvera i njegovog inženjeringa. Informaciona tehnologija se unapređuje i širi. Imajući sve ovo u vidu integracione tehnologije se integrišu i u druge tehnologije(automobili). Računari, serveri, internet digitalni uređaji zauvek su promenili pogled na obavljanje poslova u preduzećima. Računovodstveni softver automatizuje tradicionalne papirne knjige. Kompanije imaju ljude koji biraju softvere i računarske programe kao i ljude koji upravljaju čitavim konglomeratom operacija i određuju broj korisnika koji će pristupiti sistemu. Velike kompanije su tu u prednosti u skladu sa svojom veličinom. One prema svojoj snazi biraju softverske pakete za čitav sistem a to je u našem slučaju

preduzeće. Tako se unapređuje sistem planiranja resursa u različitim sferama finansijskih poslova. Najveći uticaj koji je softverska tehnologija izvršila na računovodstvo je u stvari, mogućnost upravljanja sistemima za praćenje i evidentiranje finansijskih transakcijama. Zatim prilagodljivost računovodstvenih sistema određenim industrijama ili kompanijama. Pravilnim upravljanjem kompjuterizovani računovodstveni sistemi unapređuju funkcionalnost a računovodstvena informacija postaje blagovremena. Sve to omogućuje računovođama da pripreme relevantne izveštaje i analize. Posebno izveštaje o tokovima gotovine, dobitima i gubicima izveštaj o stanju kompanije na tržištu. Pravilnim upravljanjem poboljšana je preciznost, brzina internih mera provere što na pravilan način osigurava da sve transakcije na vreme budu balansirane kako bi finansijski izveštaji bili potpuni. To znači da se onemogućava da na primer zapisi u dnevniku budu van bilansa knjiženja. To omogućuje činjenica da su pojedinačne transakcije pravilno evidentirane a preciznost poboljšana.

5. ZAKLJUČAK

Informacione tehnologije su postigle neslućeni napredak. To je dalo mogućnost kompanijama da kompjuterizuju svoje informacione sisteme. Na osnovu analize svetske prakse korišćenja informacione tehnologije računovodstva i analize u savremenim preduzećima. Pokazalo se da egzistiraju tri vrstve informacionih sistema: lokalni, srednji i globalni. Oni su aktuelizovali problem usaglašavanja informaciono komunikacionih funkcija, računovodstvenih standarda kao i metodoloških principa računovodstva. Računovodstveni informacioni sistemi se kompjuterizuju pa računovođe moraju steći veštine za korišćenje istih. Kompjuterizacija računovodstvenih informacionih sistema omogućila je preduzećima da efiksanije obavljaju računovodstvene funkcije. AIS je učinio da vreme se vreme i troškovi štede smanjenjem nenamernih grešaka i na taj način doprineo razvoju revizorske profesije. Danas je stalna potreba za novim uslugama i programima, odnosno za poboljšanje računovodstvenih i analitičkih procesa. Najpopularniji softverski proizvodi omogućavaju brzu pripremu izveštaja o rezultatima poslovanja preduzeća. Upotreba softverskih tehnologija u računovodstvu morala bi biti usklađena sa međunarodnim standardima. Alati kao što je elektronska razmena podataka. Tako na primer elektronski transfer sredstava znatno unapređuje poslovanje preduzeća i doprinosi uštedi novca. Softverski proizvodi koji se uvode sa programima za računovodstvo i analizu zadovoljavaju kupce. Zahvaljući dobrim softverskim rešenjima odnosno efiksanoj primeni informacionih tehnologija protok informacija postaje brz i tačan. Korišćenje tzv. univerzalnog softvera ima i svoje mane jer kompanijama nedostaju tehnologije za rešavanje osnovnih problema.

LITERATURA

- Accounting Software statistics and trends Trustradius, 2020 <https://www.trustradius.com/vendorblogaccounting-software-statisticstrends>. Accessed (07.02.2023)
- Aralica, Z. (2022). Analiza ključnih razvojnih tehnologija u inovativnom okruženju u Hrvatskoj, Ekonomski institut, Zagreb. p.369.
- Baller, S., Dutta, S., & Lanvin, B. (2016). The Global Information Technology Report, Innovating in the digital Economy. World Economic Forum and Insead. http://www3.weforum.org/docs/GITR/WEF_GITR_Full_I_Report.pdf.accessed .(7.2.2023.)
- Hawker, E. "An outline of cloud accounting software". AccountancyAge 2018. translate. <https://www.accountancyage.com/2018/10/05/an-outline-of-cloud-accounting-software>. Accessed (07.02.2023.)
- ICAEW. Providing leadership in a digital world. <https://www.icaew.com/technology/providingleadership-in-a-digital-world>.accessed. (07.02.2023)
- Kruskopf, S., Lobbas, C., Meinander, H., Söderling, K., Martikainen, M., & Lehner, O. (2020). Digital Accounting and the Human Factor: Theory and Practice, ACRN Journal of Finance and Risk Perspectives. pp. 78-89.
- Marija, M. B., Stevanović, M., & Mikarić, B. (2021). Ekonomski aspekti primene informaciono komunikacionih tehnologija u poslovanju, Savremeni Materijali, Banja Luka. МАТЕРИЈАЛИ 2021, septembar. pp.469-477.
- Mitrović, Đ., & Manić, E. (2020). Industrija informaciono-komunikacionih tehnologija u Centralnoj i Istočnoj Evropi: razvoj i klasifikacija zemalja, PERSPEKTIVE ODRŽIVOG MAKROEKONOMSKOG RAZVOJA REPUBLIKE; Ekonomski fakultet, Univerzitet uBeogradu p-319.
- Ogij, N.(2011). Characteristics of information technologies and systems, Poltava.
- Orlova, N. S., & Udovik. A. S. (2012). Information systems in modern corporate, Governance. Actual problems of public administration, 1(41), pp. 35-40.
- PHORNLAPHATRACHAKORN, K., NA KALASINDHU, K. (2021). Digital Accounting, Financial Reporting Quality and Digital Transformation: Evidence from Thai Listed Firms _Journal of Asian Finance, Economics and Business Vol 8 No 8, pp. 409-420.